

А. М. Бєлкін,
кандидат технічних наук, Голова Правління ЗАТ "Біт", Донецька область
М. А. Бєлкін,
юрисконсульт, Український фінансово-промисловий концерн, м. Київ

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ ПОДАТКОВОЮ СКЛАДОВОЮ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті розглядаються проблеми невиправданого податкового тиску на інвестиції в статутний капітал господарських товариств. Наводяться обґрунтування належного податкового адміністрування.

In article problems of unjustified tax pressure upon investments into an authorised capital stock of economic societies are considered. The substantiation of appropriate tax administration is resulted.

Ключові слова: інвестиції, господарське товариство, статутний капітал, оподаткування прибутку.
Key words: investments, an economic society, an authorised capital stock, the taxation the profit tax.

ВСТУП

На сучасному етапі реформування економіки України, проблема залучення інвестицій і піднесення на цій основі вітчизняного виробничого сектора є центральною. Саме від її успішного вирішення багато в чому залежать спрямованість і темпи подальших соціально-економічних перетворень. Вирішення проблеми залучення інвестицій потребує розробки й упровадження в практику спеціальних механізмів організації інвестиційних процесів, які ефективно забезпечували б залучення і цільове використання засобів, що інвестуються [1].

Разом з тим, на інвестиційну активність суттєвий вплив справляє адміністрування податків. Як зазначається в роботі [2], надмірне регулювання податкових відносин, широкі права і недосконалість механізмів відповідальності податкових (контролюючих) органів в Україні створюють несприятливі умови для ділової активності. Зарегульованість економічних і соціальних відносин, невиправдано широкі повноваження правоохоронних і контролюючих органів сприяють зловживанню ними, що веде до поширення корупції, розростання тіньової економіки, зниження інвестиційної привабливості України.

У роботі [3] звертається увага на те, що у всіх країнах з різними типами економік податкова система визначає ступінь фінансового благополуччя країни як визначальне джерело наповнення бюджету. В умовах фінансової кризи важливе місце відводиться податковій системі як державному регулятору поліпшення фінансової діяльності платників податків. При цьому податкова політика повинна бути спрямована на оптимізацію інтересів держави (податкове наповнення бюджету) і платника (оптимальне податкове навантаження). Немає умов для розвитку ринко-

вих відносин, бізнесу і виходу економіки з кризи без максимального наближеної до оптимальної фіскальної політики в країні.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Згідно ст. 1 Закону України (ЗУ) "Про інвестиційну діяльність" інвестиціями є всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються, зокрема, в об'єкти підприємницької діяльності. Згідно ст. 4 цього Закону об'єктами інвестиційної діяльності можуть бути будь-яке майно, в тому числі основні фонди і оборотні кошти в усіх галузях та сферах народного господарства, цінні папери, цільові грошові вклади, науково-технічна продукція, інтелектуальні цінності, інші об'єкти власності, а також майнові права. Проблеми податкових наслідків інвестування в статутні капітали господарських товариств у правовому аспекті частково розглядалися авторами в роботах [4—7]. Разом з тим, в контексті інвестиційної складової питання дана тема не піднімалася. Отже, дослідження проблемних питань оподаткування операцій, пов'язаних з інвестиціями в статутний капітал господарських товариств, — як у товариства, що створюється, так і у його інвестора — є актуальним.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

Як зазначається вище, одним із напрямів інвестування є інвестування в статутні капітали акціонерних товариств. Згідно п. 1.28 ст. 1 ЗУ № 334/94-ВР (із змінами і доповненнями) "Про оподаткування прибутку підприємств" інвестиція — це господарська операція, яка передбачає придбання основних фондів нематеріальних активів, корпоративних прав та цінних паперів у обмін на кошти або

майно. Згідно ч. 2 ст. 115 Цивільного кодексу України (далі — ЦКУ), чч. 1, 2 ст. 86 Господарського кодексу України, ст. 13 ЗУ "Про господарські товариства", чч. 1, 2 ст. 11 ЗУ "Про акціонерні товариства" в загальному випадку вкладом до статутного (складеного) капіталу господарського (зокрема, акціонерного) товариства можуть бути гроші, цінні папери, майно та/або майнові права. Отже, статутний капітал може формуватися не тільки грошовими коштами, але й різними видами майна.

З приводу податкового обліку операцій з акціями та корпоративними правами в інших формах при їх емісії та придбанні у емітента Державна податкова адміністрація України (далі — ДПАУ) висловлювалася неодноразово. Так, в листах від 11.03.2004р. № 101/2/15-1110 та від 07.11.2003р. № 9135/6/15-1316 ДПАУ зазначила, що операції з первинного випуску акцій не є операціями з торгівлі цінними паперами (тобто емітент корпоративних прав не є продавцем цих акцій при первинному їх розміщенні), тому у юридичної особи — інвестора вказаного емітента немає підстав відображати в податковому обліку суму коштів, внесених до статутного фонду емітента, як витрати на придбання цінних паперів згідно з п. 7.6 Закону № 334/94-ВР. Правда, в листі від 21.04.2005р. № 3335/6/12-0216 ДПАУ зазначає, що в момент здійснення продажу придбаного у емітента цінного паперу підприємство має право на відображення витрат, пов'язаних із придбанням такого цінного паперу та доходів від його продажу. При цьому ДПА "забуває", що п. 7.6 Закону № 334/94-ВР не знає витрат двох сортів на придбання цінних паперів: які чекають продажу і які не чекають продажу. Тож витрати або є, або їх немає.

В листі від 16.02.2006р. № 2916/7/15-0317 ДПАУ заперечує проти права господарського товариства на врахування вартості акцій, отриманих у статутний капітал, у витратах на придбання акцій при визначенні фінансового результату від операцій з цінними паперами відповідно до пп. 7.6.3 Закону № 334/94. Цю тему ДПАУ продовжує в "Методичних рекомендаціях щодо здійснення перевірок суб'єктів господарювання, які використовують цінні папери у фінансово-господарській діяльності та порядку документування виявлених порушень податкового законодавства", викладених в листі ДПАУ від 23.06.2006р. № 11927/7/23-1017. У прикладі 2 п. 2.4 вказаних рекомендацій розглядається випадок відчуження товариством з обмеженою відповідальністю (ТОВ) акцій, які раніше були отримані як внесок у статутний капітал даного товариства. Балансова вартість цих акцій, яка оцінена як сума внеску в статутний капітал, складала 1,7 млн грн., відчуження здійснено за ту же суму у 1,7 млн грн. За таких умов ДПАУ вважає, що ТОВ повинне було визнати дохід від відчуження акцій в сумі 1,7 млн грн., при цьому відмовило цьому ТОВ в праві на врахування витрат в сумі 1,7 млн грн. Очевидно, ДПАУ вважає, що ТОВ отримало ці акції без будь-якої компенсації, як "манну з неба". Свою позицію ДПАУ обґрунтовує досить плутано і непереконливо.

Але в листі від 20.12.99р. № 7236/6/15-0216 ДПАУ висловлює прямо протилежну точку зору. В цьому листі щодо основних фондів ДПАУ зазначає, що основні фонди як матеріальні активи, що використовуються у будь-яких операціях, за визначенням п.1.6 ст.1 Закону № 334/94-ВР відносяться до товарів. Внесок окремих об'єктів основних фондів платника податку до статутного фонду іншої юридичної особи в обмін на її корпоративні права відповідно до п.1.31 ст.1 Закону № 334/94-ВР вважається продажем товарів, а корпоративні права, на які здійснюється обмін основних фондів, вважаються відповідною компенсацією. У особи, що одержує основні фонди в обмін на емітовані нею корпоративні права, відбувається операція, яка згідно з пп. 1.28.2 ст.1 Закону № 334/94-ВР вважається

прямою інвестицією. У зв'язку з цим відповідно до пп. 4.2.5 ст. 4 Закону № 334/94-ВР вартість основних фондів, що надходять у вигляді прямих інвестицій або реінвестицій у корпоративні права, емітовані таким платником податку, не включаються до складу його валового доходу. При цьому відповідно до пп. 8.4.1 ст. 8 Закону балансова вартість відповідної групи основних фондів, що обліковані у складі основних фондів такої особи, збільшується на суму вартості придбання основних фондів, яка дорівнює вартості корпоративних прав, придбаних інвестором. Така вартість також збільшується з урахуванням транспортних і страхових платежів, а також інших витрат, понесених у зв'язку з таким придбанням. Витрати, понесені покупцем основних фондів на їх придбання, амортизуються в порядку, визначеному ст.8 Закон у 334/94-ВР.

Але економічний зміст внесення в статутний капітал чи то основних фондів, чи то цінних паперів є одним і тим самим обміном матеріальних цінностей на корпоративні права як компенсація вартості цих матеріальних цінностей. Тому відсутні підстави по-різному тлумачити врахування витрат по основних фондах, з одного боку, та цінних паперах — з іншого.

Слід зазначити, що ДПАУ "згадує" про корпоративну операцію як про обмін завжди, коли їй необхідно обґрунтувати дохід у інвестора (засновника). Так, в листі ДПАУ від 13.02.2008р. № 2251/Б/17-0714 зазначається, що згідно із п. 1.2 ст. 1 ЗУ від 22.05.2003 р. № 889 "Про податок з доходів фізичних осіб" дохід визначений як сума будь-яких коштів, вартість матеріального і нематеріального майна, інших активів, що мають вартість, у тому числі цінних паперів або деривативів, одержаних платником податку у власність або нарахованих на його користь протягом відповідного звітного податкового періоду як на території України, так і за її межами. З іншого боку, згідно із Законом № 334/94-ВР інвестиція — це господарська операція, яка передбачає придбання основних фондів, нематеріальних активів, корпоративних прав та цінних паперів у обмін на кошти або майно. Господарські операції з включення основних фондів та нематеріальних активів до статутного фонду юридичної особи прирівнюються до придбання нею основних фондів (пп. 8.4.11 п. 8.4 ст. 8 Закону № 334/94-ВР).

Згідно із ст. 12 ЗУ "Про господарські товариства", товариство є власником майна, зокрема переданого йому засновниками і учасниками у власність. Згідно із ст. 715, 716 ЦКУ, кожна зі сторін договору міни є продавцем того товару, який вона передає в обмін, і покупцем товару, який вона одержує взамін. До договору міни застосовуються загальні положення про купівлю-продаж. Інвестування фізичною особою до статутного фонду господарського товариства належного їй на праві власності нерухомого майна є з її боку відчуженням такого майна. Оподаткування доходів, одержаних від продажу (обміну) нерухомого майна, регламентується ст. 11 Закону № 889. Таким чином, підтверджується, що ДПАУ погоджується застосовувати до інвестицій в статутний капітал господарських товариств цивільні відносини міни.

Розглянемо законодавче регулювання даних питань.

Проблема тлумачення внесення основних фондів у статутний фонд (капітал) господарських товариств як операцію міни вирішена на законодавчому рівні шляхом відповідного викладення пункту 8.4 Закону № 334/94, відповідно до якого для цілей цього пункту: до продажу основних фондів та нематеріальних активів прирівнюються операції з внесення таких основних фондів та нематеріальних активів до статутного фонду іншої особи; до придбання основних фондів та нематеріальних активів прирівнюються операції з включення таких основних фондів та нематері-

альних активів до складу статутного фонду такої іншої особи, із подальшим включенням основних фондів до відповідних груп. Тобто, оскільки при внесенні основних фондів у статутний фонд (капітал) визнані одночасна купівля і продаж, то це означає, що визнана схема міни. Звертаємо увагу, що таке правильне роз'яснення щодо схеми міни ДПАУ надавала вищезгаданим листом від 20.12.99р. № 7236/6/15-0216 ще до внесення зазначеного формулювання в пункт 8.4 Закону № 334/94.

Разом з тим, щодо обліку податкових наслідків операцій з цінними паперами та корпоративними правами Закон № 334/94-ВР визначає певні особливості в п. 7.6 ст. 7. Згідно з пп. 7.6.1 п. 7.6 ст. 7 цього Закону платник податку веде окремий податковий облік фінансових результатів операцій з цінними паперами і деривативами у розрізі окремих видів цінних паперів, а також фондових та товарних деривативів. При цьому облік операцій з акціями ведеться разом з іншими, ніж цінні папери, корпоративними правами. В зв'язку з цим у правозастосовній практиці виникають непоодинокі проблеми врахування у витратах на придбання акцій та інших корпоративних прав витрат на придбання їх безпосередньо у емітента таких корпоративних прав, а також врахування у витратах на придбання акцій та інших корпоративних прав вартості акцій та інших корпоративних прав, отриманих в статутний фонд (капітал). При цьому, орієнтуючись на цитовані вище сумнівні роз'яснення ДПАУ, податківці відмовляють у врахуванні таких витрат. Виникає питання: чи є підстави для такої позиції податківців? Об'єктивний розгляд цього питання дає підстави вважати про відсутність таких підстав.

Економічна та юридична природа правовідносин, які виникають у процесі придбання корпоративних прав, з точки зору законодавства, частково розглянута вище. Вона нічим не відрізняється від придбання корпоративних прав при внесенні в статутний фонд (капітал) основних фондів чи цінних паперів. Додатково зазначимо, що згідно ст. 1 ЗУ "Про цінні папери та фондовий ринок", емісія — це встановлена законодавством послідовність дій емітента щодо випуску та розміщення емісійних цінних паперів; розміщення цінних паперів — це відчуження цінних паперів емітентом або андеррайтером шляхом укладення цивільно-правового договору з першим власником; перший власник — це особа, яка отримала цінні папери у власність безпосередньо в емітента (або в особи, що видала цінний папір) чи андеррайтера під час розміщення цінних паперів.

Якщо в когось є сумніви в тому, що відчуженням є, зокрема, продаж та/або обмін, то безпосередньо "в тему" слід зацікавити пп. 7.6.4 п. 7.6 ст. 7 Закону № 334/94-ВР, відповідно до якого під терміном "доходи" слід розуміти суму коштів або вартість майна, отриману (нараховану) платником податку від продажу, обміну або інших способів відчуження цінних паперів та деривативів, тобто продаж та/або обмін визначені як відчуження. Таким чином, визначаючи розміщення цінних паперів як відчуження, ЗУ "Про цінні папери та фондовий ринок" тим самим визнав, що при розміщенні цінних паперів відбувається продаж (якщо за цінні папери сплачуються грошові кошти) або обмін (якщо за цінні папери передаються інші активи). А відтак, тлумачення первісного розміщення цінних паперів як такого, що не є продажем, не відповідає законодавству.

Згідно ч. 1 ст. 655 ЦКУ, за договором купівлі-продажу одна сторона (продавець) передає або зобов'язується передати майно (товар) у власність другій стороні (покупцеві), а покупець приймає або зобов'язується прийняти майно (товар) і сплатити за нього певну грошову суму. Тобто при купівлі-продажу завжди є покупець, який сплачує продавцю певну грошову суму. А відтак, ця ситуація повністю відповідає вимогам пп. 7.6.3 п. 7.6 ст. 7 Закону № 334/94-

ВР, відповідно до якої під терміном "витрати" слід розуміти суму коштів або вартість майна, сплачену (нараховану) платником податку продавцю цінних паперів та деривативів як компенсація їх вартості. Тобто є і продавець, і сплачені грошові кошти, і компенсація, оскільки акції зі статутного капіталу аж ніяк не даруються.

Що стосується корпоративних прав, виражених в інших, ніж акції, формах, то на них повинні поширюватися ті ж самі правила, оскільки в Законі № 334/94-ВР обидві форми корпоративних прав згадуються абсолютно паралельно, без будь-яких винятків. Це є особливо слушним в світлі того, що згідно з "Положенням про порядок реєстрації випуску акцій під час реорганізації товариств", затвердженим Рішенням Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 30.12.98р. № 221, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 4.03.1999р. за № 137/3430, акціонерні товариства можуть перетворюватися в товариства з обмеженою відповідальністю і навпаки (тобто акції можуть обмінюватися на частки і навпаки), а Закон № 334/94-ВР жодних корегувань витрат чи доходів при такому обміні не передбачає.

Що стосується внесення в статутний капітал товариств інших цінних паперів, то обґрунтування даної операції як обміну, за якого згідно із ст. 715, 716 ЦКУ кожна зі сторін договору міни є продавцем того товару, який вона передає в обмін, і покупцем товару, який вона одержує взамін, правильно зробила ДПАУ в зазначеному вище листі від 13.02.2008р. № 2251/Б/17-0714. До цих обґрунтувань нема чого додати, але необхідно зробити правильні висновки. Так, у учасників операції відбувається таке:

— емітент є продавцем корпоративних прав, а інвестор покупцем цих корпоративних прав, надаючи в якості компенсації майно (цінні папери), тобто, є і продавець (емітент), і компенсація, а відтак, повною мірою є і витрати у інвестора в розумінні пп. 7.6.3 п. 7.6 ст. 7 Закону № 334/94-ВР;

— інвестор є продавцем цінних паперів, які вносяться до статутного капіталу, а емітент — покупцем цих цінних паперів, надаючи в якості компенсації корпоративні права, тобто є і продавець (інвестор), і компенсація, а відтак, повною мірою є і витрати у емітента по отриманим цінним паперам в розумінні пп. 7.6.3 п. 7.6 ст. 7 Закону № 334/94-ВР.

Необхідно зазначити, що якщо внесення в статутний фонд (капітал) основних фондів визнане як міна в законодавчому порядку, то аналогічна позиція щодо цінних паперів стає підставою для судових спорів.

Проблема можливості відображення в податковому обліку в порядку, встановленому п. 7.6 ст. 7 Закону № 334/94, вартості цінних паперів, отриманих у статутний капітал, як витрат розглядалася Вищим адміністративним судом України (далі — ВАСУ) в ухвалі від 22.11.2006р. [8]. Суть суперечки ТОВ "Ч." з податковим органом полягала в тому, що ТОВ "Ч." отримало як внесок до свого статутного фонду (капіталу) акції в кількості 1163797 штук на суму 800000,00 грн. Згодом ТОВ "Ч." продало частину з цих акцій у кількості 1149320 штук на суму 790732,16 грн. У результаті перевірки податковий орган донарахував податок на прибуток, виходячи з суми продажу і відмовляючись врахувати витрати по акціях в сумі 800000,00 грн. ТОВ "Ч." з таким висновком не погодилося, вважаючи, що його витрати з придбання коштовних паперів (800000,00 грн.) перевищили доходи від їх реалізації (790732,16 грн.) і таким чином не виникло валових доходів від продажу акцій, а тому звернулося до суду, щоб визнати відповідне податкове повідомлення-рішення недійсним. ВАСУ підтримав вимоги платника податків виходячи з наступного.

У відповідності до абзацу 5 пп. 7.6.1 п. 7.6 ст. 7 Закону

№ 334/94 норми цього пункту про окремих податковий облік платниками податків фінансових результатів операцій з цінними паперами не поширюються на операції з емісії корпоративних прав або інших цінних паперів, що здійснюються платником податку, а також з їх зворотного викупу або погашення таким платником податку. Разом з тим, ВАСУ зазначив, що ця норма застосовується щодо операцій з емісії корпоративних прав або інших цінних паперів, які виражаються у передачі емітентом випущених корпоративних прав або інших цінних паперів інвесторам, і не застосовується до операцій з оплати інвесторами корпоративних прав або інших цінних паперів, які виражаються у передачі емітенту грошових коштів, майна, у тому числі цінних паперів тощо. Таким чином, відсутні підстави для застосування абзацу 5 пп. 7.6.1 п. 7.6 ст. 7 Закону № 334/94 до операції з отримання ТОВ "Ч." у якості внеску до статутного фонду цінних паперів на суму 800000,00 грн.

Відповідно до пп. 7.6.3 п. 7.6 ст. 7 Закону № 334/94 під терміном "витрати" слід розуміти суму коштів або вартість майна, сплачену (нараховану) платником податку продавцю цінних паперів та деривативів як компенсація їх вартості. У даному випадку такою компенсацією є вартість емітованих корпоративних прав, у обмін на які інвестор передає емітенту цінні папери, ця вартість і складає витрати емітента на придбання відповідних цінних паперів.

За таких обставин витрати ТОВ "Ч." на придбання простих іменних акцій у кількості 1163797 штук на суму 800000,00 грн. перевищили доходи ТОВ "Ч." від продажу простих іменних акцій у кількості 1149320 штук на суму 790732,16 грн., а тому у ТОВ "Ч." не виникло валових доходів від продажу простих іменних акцій у кількості 1149320 штук на суму 790732,16 грн.

Вказаний висновок ВАСУ повністю спростовує висновки, приведені в прикладі 2 п. 2.4 Рекомендацій, викладених в листі ДПАУ від 23.06.2006р. № 11927/7/23-1017. А це означає, що вартість цінних паперів, внесених до статутного капіталу господарського товариства, повинна зменшувати в податковому обліку доходи, отримані від реалізації цінних паперів цим господарським товариством.

У двох інших, важливих для теми нашого аналізу, судових рішеннях, які набрали законної сили, навпаки, розглядається податкова ситуація, яка виникає у інвестора. Так, в Постанові Львівського апеляційного господарського суду від 15.03.07р. у справі № 5/2682-13/332А [8] розглянута ситуація, коли податковий орган відмовив платнику податку у врахуванні у складі витрат внесків у статутний капітал товариств з обмеженою відповідальністю. Апеляційний суд спростовує це твердження таким чином, що у відповідності до пп. 7.6.5 п. 7.6 ст. 7 Закону № 334/94-ВР норми пункту 7.6 поширюються також на визначення балансових збитків або прибутків, отриманих платником податку від операцій з корпоративними правами, що виражені в інших, ніж цінні папери, формах. При цьому апеляційний суд звернув увагу на те, що ані ст. 5 Закону № 334/94-ВР (загальна норма), ані п. 7.6 (спеціальна норма) не передбачають жодних обмежень у врахуванні витрат на придбання корпоративних прав безпосередньо у їх емітента при визначенні результатів операцій з придбання та продажу цінних паперів та деривативів.

В ухвалі Харківського апеляційного адміністративного суду від 31.10.07р. у справі № 22-а-1054/07 [8] розглянута ситуація, коли податковий орган відмовив платнику податку у врахуванні у складі витрат сум грошових коштів, сплачених емітенту при придбання акцій безпосередньо у цього емітента. При цьому апеляційний суд наголосив, що для інвестора придбання акцій безпосередньо у емітента, відповідно до ч. 3 ст. 165 Господарського кодексу України, є операцією купівлі-продажу, а витрати, понесені у

зв'язку з таким придбанням, відображаються в окремому податковому обліку фінансових результатів відповідно до пп. 7.6.1 та пп. 7.6.3 п. 7.6 ст. 7 Закону № 334/94-ВР.

Отже, судові рішення підтверджують ту позицію, що дія Закону № 334/94-ВР поширюється на суму здійснених інвестицій у корпоративні права господарських товариств. Значно гірше виглядає ситуація, яка закладається в проект Податкового кодексу, прийнятого Верховною Радою України в першому читанні [9]. В цьому проекті взагалі витрати на придбання цінних паперів, у тому числі витрати на інвестування в корпоративні права, не зменшують базу оподаткування до тих пір, доки ці придбані активи не будуть продані. За таких умов інвестиції будуть вноситися винятково за рахунок чистого прибутку, тобто після оподаткування, а це значить, що інвестиційні ресурси фактично будуть перед інвестуванням оподатковуватися, що значно погіршує можливість реального інвестування і спростовує твердження про інвестиційну спрямованість Податкового кодексу.

ВИСНОВКИ

Заперечення проти включення у витрати вартості цінних паперів, отриманих у статутний капітал, або витрат інвестора на здійснення таких інвестицій, є незаконними в світлі ЗУ "Про оподаткування прибутку підприємств". Разом з тим, проект № 6509 Податкового кодексу цю можливість для інвестора виключає, що зумовлює потрапляння інвестицій під оподаткування і погіршує інвестиційний клімат.

Література:

1. Боба Т.В. Методологічна база досліджень державного регулювання інвестиційної діяльності / Т.В. Боба // Інвестиції: практика та досвід. — 2010. — № 4. — С. 3—5.
2. Павленко Р. Система адміністрування податків в Україні / Р. Павленко [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.lawyer.org.ua/?w=r&i=5&d=248>
3. Данилов А.А. Налоговая система Украины в условиях экономического спада / А.А. Данилов // Економіка та держава. — 2010. — № 3. — С. 32—36.
4. Белкин М. Суд постановил: расходам быть, или: Взнос в уставный капитал — не подарок / М.Белкин // Бухгалтерия. — 2008. — № 46 (825). — С. 62—64.
5. Белкин М.Л., Белкин Л.М. Особливості податкового обліку внесків в статутний фонд (капітал) господарських товариств / М.Л. Белкин, Л.М. Белкин // Стан і проблеми оподаткування в умовах ринкової економіки: VIII Міжнарод. наук.-практ. конф. [матеріали]: у 2 т. — Донецьк: ДонНУ-ЕТ імені М. Туган-Барановського, 2008. — Т. 2. — С. 261—263.
6. Белкин М.Л., Белкина Ю.Л. Актуальні питання податкового обліку внесків у статутний капітал господарських товариств / М.Л. Белкин, Ю.Л. Белкина // Актуальні питання цивільного та господарського права. — 2009. — № 1 (14). — С. 29—39.
7. Белкин М., Белкин Л. Серьезные последствия. Чем оборачивается выплата дивидендов для украинских эмитентов / М. Белкин, Л. Белкин // Акционерный Вестник. Украина. — 2009. — № 6 (11). — С. 30—37.
8. Єдиний державний реєстр судових рішень. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: www.reyestr.court.gov.ua.
9. Проект Податкового кодексу № 6509 від 15.06.10 р. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://gska2.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc2_5_1_j?-ses=10007&num_s=1&num=6509&date1=&date2=&name_zp=&out_type=&id=

Стаття надійшла до редакції 29.07.2010 р.